

TEKNOLOGIA

Digitalizazioan eragiteko, harremanetan sakondu



DIANA FRANCO

Bizi dugun planeta hau harremanez josita dago. Lynn Margulis eta James Lovelock biologoek ideia horren inguruan Gaia-ren hipotesia argitaratu zuten 1969an. Lynn Margulisek bizitzan pentsatzen zuenean testuinguru batean pentsatu ez ezik, "jatorrizko salda" batean pentsatu ez ezik, aukeraketak egiten dituen material pentsatzen zuen. Ideia guztiz iraultzailea, hortik baitator gero-rago sortu zuen sinbiogenesiaren teoria, hau da, izakien arteko harreman fisikoak, egokitzapenak, garena izateko. Margulisen hitzetan izaki bizidun guztiok sinbionteak gara, biotrukaketen bidez eraikitako bizigaiak.

Biotrukaketa harreman horiek egiteko moduak historikoki eragiten gabilta gizakiak, teknologiaren bidez. Ez du zertan jokabide txarra izan, baina harremanetan bitarteko hegemonikoa bilakatzen ari den digitalizazioaren inguruan gure buruei galderak egiteko interesgarria da oso. Historikoki gizakiok naturarekiko izan dugun harremana oso ondo jasotzen du Mikel Laboaren *Izarraren Hautsa* abestiak: "... ingurune latz bat menperatzeko premia...". Eta jarrera horri ematen dizkiogu indarrak, bidean, naturarekiko eta bere "karga biologikoarekiko" geruzak eta geruzak sortuz.

Eraldaketa digitalarekin pixkanaka berdina egiten gabilta, baina sortzen ditugun geruzek ez gaituzte soilik naturarekiko eta beste izakiekiko fisikoki urruntzen, beste pertsona batzuegandik, askotan gertukoak, aldentzeko joera dakarte.

Bestalde, pertsona askorentzat "ingurune latza" menperatzeak gainontzeko gizakiak dominatzeko botere harremanak eraikitzea esan nahi du, eta eraldaketa digitalak horretarako aukera ematen du. Sinbionteak garelako ahaztu barik, zein eragin izango du horrek bizitzaren garapenaren baitan? Teknologia eta digitalizazioa bera sinbiogenesiaren parte bihurtuko dira?

Zorionez Euskal Herrian eragile asko dago gai hauen inguruan hausnartzen eta dugun digitalizazioak sor ditzakeen botere harremanak aurreikusten, eraldaketa digitaletan eragiteko modua baita. ●

NAZIOARTEA



Kamala Harris eta Guatemalako Presidente Alejandro Giammattei. AP - J. Martin

Migrazioari aurre egiteko: Pepsi, Microsoft eta Mastercard

AXIER LOPEZ

AEBetako presidenteorde Kamala Harrisek hilaren 12an iragarri du "legez kanpoko migrazio masiboari" aurre egiteko plan berria. 1.200 milioi dolar inbertituko dituzte Erdialdeko Amerikan, batez ere Guatemalan, Hondurasen eta El Salvadorren. Diruaren herena baino gehiago inbertsio pribatua izango da, PepsiCo, Microsoft, Nespresso, Cargill eta Mastercard enpresen eskutik, besteak beste. Helburua da "zonaldean egoera ekonomikoa hobetzea eta enplegua sortzea sektore pribatuarekiko lan-kidetzaren bidez". Eta horrela, Joe Bidenekin batera boterera iritsi zenetik Harris behin eta berriz errepikatzen ari den esaldia erakargarriagoa egitea: "*Do not come*". Migratzaileak, ez etorri AEBetara.

Harrisen arabera, Erdialdeko Amerika bizigarriagoa egin nahi dute, indarkeria, ustelkeria eta pobrezia murriztuz. Azken hiru hamarkadetan-gutxienez- zonaldean eragiteko AEBek abiatu dituzten "plan solidario" guztien ohiko helburu onberak. Milaka milioi dolarreko plan handiustekoak, baina oso emaitza urriak izan dituztenak. Eta esan beharrik ere ez dago diru mugimendu hori sarri amaitu dela oso esku gutxitan, eta gehienak ustelak.

Bere kapsulekin mundua aluminioko zaborra bete duen Nestle

taldeko Nespresso enpresak bere enpresarentzako kafe-hornidura zabaltzeko konpromisoa hartu du hiru herrialdeetan. PepsiCo, munduko elikagai eta edarien ekoizle nagusieta-koaren kasuan, 190 milioi dolar iragarri ditu Guatemalan bere azpiegiturak eta fabrikazio-gaitasunak hobetzeko, bere banaketa-bideen hedapena barne. Cargillek, soja herri indigenen aurkako indarkeriagatik edo Malaysiako, Indonesiako edo Boli Kostako landaketetan esklabotzaz eta haurrak lanean izateaz salatutako multinazional erraldoiak ere 150 milioi erabiliko ei ditu "Honduras, Guatemala eta El Salvadorko 19.000 nekazariri laguntzeko". MasterCarden asmoa da 5 milioi pertsona inguru "ekonomia digitalera eramatea". Microsoftek hitz handitan iragarri du berari esker "milioi bat erabiltzaile baino gehiagori eskaini diotela Internetarako sarbidea Hondurasen, komunitate indigenak barne".

Sistema ekonomiko ankerraren aterpean jaio eta hazitako multinazionalen sistema horren beraren biktimak salbatuko dituzte. Gizatasunagatik eta uko eginez beren helburu nagusi bakarrari: gero eta diru gehiago lortu eta metatzea. Kapitalismo gizatiarraren ipuinarenak ez du egin, oraino. ●